

ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Ерфан Єва Алоїсівна

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин
Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»*

Одним із важливих факторів зростання економіки країн є ефективність функціонування транспортної інфраструктури територій. Транспорт, поряд з іншими інфраструктурними галузями виступає засобом забезпечення територіальних взаємозв'язків, та є сполучною ланкою між виробництвом і споживанням.

Транспортна інфраструктура є однією з тих сфер діяльності, що найбільш активно розвиваються. Саме транспорту і транспортній інфраструктурі належить важлива роль у виконанні цієї функції і прискоренні процесу відтворення.

З поглибленням процесів глобалізації та цифровізації відбулася інноваційна трансформація світової транспортної інфраструктури, яка виражається у впровадженні роботів та інтелектуальних технологій у транспортно-логістичний комплекс, та у формуванні комплексної платформи інформаційної взаємодії всередині структури глобального ланцюга поставок.

Завдяки розвитку транспортної інфраструктури країни зміцнюють інфраструктурне співробітництво, що сприяє появі нових транспортних коридорів і комплексній модернізації перевезень. Розширення потужностей транспортної інфраструктури сприяло поглибленню економічного співробітництва між Китаєм та ЄС та посиленню вантажопотоку в цьому напрямку [1].

Китай і деякі розвинені європейські країни активно підтримують розвиток інноваційної транспортної інфраструктури, оскільки щорічні темпи зростання електронної торгівлі між Китаєм та ЄС перевищують 1 трлн. доларів США. Прикладом цього став проект китайського уряду «Один пояс, один шлях», який спрямований на розширення пропускної спроможності наземної транспортної інфраструктури та на поглиблення інтеграційних зв'язків з Європейським Союзом [2].

Змінилася і структура джерел фінансування у інфраструктурні проекти. Найбільше інвестицій у розвиток транспорту припадає на країни Європи (44,3%), їх загальний обсяг перевищує 200 мільярдів доларів США. Країни Азіатсько-Тихоокеанського регіону, за

інвестиціями в транспортну інфраструктуру займають другу сходинку, на них припадає 20,3% світових інвестицій. Тобто частка міжнародних фінансових інституцій у фінансуванні проектів розвитку транспортної інфраструктури значно зросла [3].

Завдяки поглибленню економічної інтеграції різних країн сформувалися багатофункціональні транспортно-промислової зони, які забезпечує злагоджену взаємодію всіх учасників ланцюгів поставок. Такий тип транспортно-промислової бази складає основу економіки Німеччини, яка за рівнем інноваційного розвитку випереджає інші європейські країни [4].

На сучасному етапі розвитку транспортної інфраструктури більшість країн зосереджуються на впровадженні єдиних екологічних стандартів транспортних послуг за рахунок переходу на екологічні технології та екологічно чисті способи транспортування. Одним із таких стандартів є Євро-6 який впроваджено європейським урядом з метою поліпшення стану навколишнього середовища.

Сьогодні, без належної логістики, компаніям дедалі важче залишатися конкурентоспроможними. Але з появою нових технологій, автоматизації та штучного інтелекту вони можуть оптимізувати свої логістичні системи, щоб залишатися конкурентоспроможними, можуть збирати, аналізувати та обмінюватися даними про стан своїх продуктів у режимі реального часу. Тому важливо інвестувати у цифровізацію ланцюгів постачання.

Важливим напрямком інноваційного розвитку та застосування сучасних технологій у сфері транспорту є інформаційне забезпечення транспортно-логістичних процесів.

Розвиток технологій, нові бізнес-моделі та різкі зміни в поведінці клієнтів змінили логістичну індустрію, а також більшість інших галузей. Logistics Trend Radar [5] показує, що логістичні інновації будуть пов'язані з соціальними та бізнес-тенденціями та технологічним прогресом. Щоб підвищити сталість своєї діяльності, логістичні компанії прагнуть максимально автоматизувати свої процеси.

З кожним роком усе більшу роль у світовій економіці відіграють інформаційно-комунікаційні технології що є індикаторами економічного потенціалу країни. Транспортна логістика як важлива частина економіки тісно пов'язаний з використанням цифрових технологій, комунікаційних засобів і серверних систем що уможливило регулярний обмін між учасниками всіх транспортних процесів передачі електронних файлів. Електронний документообіг (EDI) дозволяє автоматично зберігати та обмінюватися вантажними та товаросупровідними документами, сприяє спрощенню документообігу, попередній обробці документів, здешевленню оформлення документів, швидкій передачі документів, можливості інформаційного супроводу товару до місця призначення.

Цифрові технології, такі як блокчейн, робототехніка, штучний інтелект, 3D-друк і моделювання, IoT сьогодні досить активно впроваджуються в різні сфери транспортної інфраструктури [3].

Однією з основних проблем транспортної логістики є тривалий час митного оформлення вантажів і втрата прибутку від перевезення. Цифровізація сприяла впровадженню електронних митних декларацій, відбувся перехід на використання хмарних технологій та зростання швидкості транспортної логістики через уніфіковане зберігання митних декларацій у хмарі. Хмарні технології здатні спростити митні декларації та прискорити митне оформлення. Також важливим елементом, що обслуговує міжнародні транспортні коридори є цифровий логістичний центр (DLC).

Для підвищення ефективності логістики важливим є штрихове та електронне (RFID – радіочастотна ідентифікація) кодування товарів, упаковки, контейнерів, оскільки у будь-який час можна визначити місцезнаходження та ідентифікацію товару.

Однією з тенденцій логістики є підвищення якості транспортних послуг, адже клієнт налаштований отримати максимум за свої гроші. Тому зростає попит на показники якості в міжнародній транспортній логістиці та виробництві.

Сьогодні швидкими темпами зростає Інтернетторгівля або e-commerce (зі швидкістю 20% на рік) яка виступає драйвером попиту на сучасні транспортно-логістичні послуги та складські приміщення нового покоління. Важливу роль у системі фінансового сервісу відіграє фулфілмент. Власнику товару зручно користуватися послугами віддаленого складу, звідки можна у будь-який момент за командою з маркетплейса відправити сформований комплект на адресу кінцевого споживача.

В сучасній інтернет-торгівлі не обійтись і без додаткових сервісів, таких як трекінг замовлень. Для більшості клієнтів важливо знати, де знаходиться його товар та як виконується замовлення. Якщо є можливість відстежувати переміщення посилок у режимі реального часу, це суттєво підвищує якість сервісу. За статистикою, 42% покупців відмовлялися отримувати товар або скасовували замовлення, якщо термін доставки виявлявся, на їх думку, надто великим. 60% клієнтів бажають заздалегідь знати дату отримання посилки. А 75% покупців вважають обов'язковою можливість відстежити виконання замовлення в онлайн режимі [6].

Отже, глобалізація світової економіки призвела до значного посилення конкуренції, що підвищило вимоги до міжнародної логістики, функцією якої є не тільки транспортування вантажів між підприємствами, розташованими в різних країнах, зберігання вантажів у

дорозі, митні процедури, а й координація постачальників, які беруть участь у доставці.

Ефективність розвитку транспортної сфери потребує розбудови транспортної та інформаційної інфраструктури. Перехід до цифрових методів створення, передачі, обробки та зберігання інформації призводить до широкого впровадження, статичних і динамічних баз даних, організації телекомунікаційного зв'язку для доступу до інформації через наземні та супутникові інформаційні канали. Відповідно і у логістичних системах спостерігається перехід на цифрові технології.

Список використаних джерел:

1. Дикань В. В., Цзян Пань Передумови та перспективи інноваційно-інвестиційного співробітництва України та Китаю. *Науковий вісник 434 Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки.* 2020. № 38. С. 7–12.

2. Жангожа Р. Транснаціональний мегапроект «Один пояс – один шлях» в контексті геостратегічних інтересів України. *Україна: події, факти, коментарі.* 2018. № 20. С. 32–36.

3. Дмитрієва О. І. Європейський досвід інноваційного розвитку транспортної інфраструктури. Модернізація економіки: сучасні реалії, прогностичні сценарії та перспективи розвитку: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (28 квітня 2020 р., м. Херсон). Херсон : ХНТУ, 2020. С. 33–36.

4. Провідні ринки та інновації. Факти про Німеччину: веб-сайт. URL: <https://www.tatsachen-ueber-deutschland.de/uk/kategoriya/ekonomika-yinnovac/providnirynky-ta-innovaciya>.

5. Коляденко С. Використання ланцюгів постачання в умовах діджиталізації економіки. Соціально-економічні проблеми і держава. 2021. Вип. 2 (25). С. 41–52. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2021/21ksvude.pdf>.

6. Логістика та e-commerce. URL: <https://logist.fm/publications/logistika-ta-e-commerce-perspektivi-spivpraci>.